

HARIDUSSTIPENDIUMI KASUTAMISE KOKKUVÕTE (avalikkusele suunatud)

*Karmen Maikalu
Põltsamaa Ühisgümnaasiumi psühholoog
Eesti Koolipsühholoogide Ühingu juht
August 2020*

See aasta tuli haridusstipendium teisiti, tiu-tiu koroona ja teisiti, see aasta teisiti...

Haridusstipendiumi kasutamise eesmärgiks oli keskenduda Eesti Koolipsühholoogide Ühingu ja Eesti koolipsühholoogia valdkonna arendustööle ning Eesti koolipsühholoogide toetamisele tänases kaasava hariduse kontekstis ning samas tegeleda enesearenguga ja läbipõlemise ennetamisega.

Kui eriolukorra esimestel nädalatel tundus, et suurt osa planeeritud tegevustest ei olegi võimalik nüüd ellu viia, siis lõpuks sai pea kõik tehtud, mis plaanitud, rohkemgi veel, lihtsalt tegemise viis oli kohati pisut teistsugune ja mõned tähtajad lükkusid eriolukorra tõttu edasi.

Huvitaval kombel olin haridusstipendiumi perioodi planeerides pannud üheks eesmärgiks aidata arendada koolide ja KOV-ide kriisiks valmisolekut. Sel hetkel ei osanud ma aimata, et kriisiga toimetulek nii reaalselt meid kõiki sel kevadel puudutab. Eriolukorra tõttu suurenes olulisel määral esialgu planeeritud tööhulk – seda nii oma koolis kui ka EKPÜ juhtimise tasandil, sest olen EKPÜ esmane kontaktisik. Mu oma kool vajab tuge kriisis toimetulekul, samuti oli rohkem individuaalnõustamisi. Koolipsühholoogide ühingu tasandil pidime kiirelt töö ümber korraldama ning läksime üle veebinõustamistele, koolipsühholoogide toetamiseks käivitasime üle-Eestilised veebikõneviisid. Palju oli individuaalseid kontakte (ühingu poole pöördus nii kirjalikult kui telefonitsi palju ametnikke, koolijuhte, õpetajaid, koolipsühholooge, lapsevanemaid, ajakirjanikke jne, kes vajasid konsultatsiooni, nõustamist või kommentaari eriolukorras toimetuleku teemal), toimus ka palju nõupidamisi ja koosolekuid kriisi juhtimise osas nii kohalikul kui riiklikul tasandil.

Viisin läbi küsitluse EKPÜ liikmete seas koolipsühholoogide koolitusvajadusest. Küsitlusele vastas 60 koolipsühholoogi. Enim vajatakse koolitusi hindamisvahendite, psühhoteraapia, lapsevanema ja õpetaja nõustamise, erinevate praktiliste sekkumiste, õpilaste motivatsiooni tõstmise, laste psüühikahäirete ja traumadega toimetuleku vallas, sooviti rohkem supervisioonide ja kōvisioonide võimalusi. Peamiste probleemidena toodi välja koolituste kõrge hind ja konkreetset koolipsühholoogidele suunatud koolituste vähesus. Küsimusi tekitas see, miks ei ole, sarnaselt õpetajatele, riiklikul tasandil koolipsühholoogidele suunatud tasuta koolitusi.

Stipendiumiperioodil oli plaanis korraldada koolipsühholoogidele üks võrgustikukohtumine ja vähemalt kaks erinevat täiendkoolitust. Kui võrgustikukohtumine toimus veebis, siis ühe koolituse saime korraldada silmast silma kohtudes, kaks on planeeritud sūgisesse.

Osalesin koolipsühholoogide töövahendina kasutatava stressimāngu koostamises (koostōos Peaasi.ee-ga) ja CogniSpot veebikeskkonna loomise ekspertrühma töōs, koostas in ja las in trūkkida koolipsühholoogidele infomaterjale. Koostōos Eesti Lions Klubiga olen tegutsemas selle nimel, et Eesti õpilasteni jõuaks rahvusvaheline sotsiaal-emotsionaalsete oskuste õpetamise programm Lions Quest.

Osalesin koolipsühholoogide uue kutsestandardi koostamise töōrühma töōs, hetkel on kutsestandard valmis ning saadatud kooskōlastusringile. Minu juhendatav koolipsühholoog on edukalt lõpetamas koolipsühholoogi kutseaastat. Koolipsühholoogide ūhingu esindajana olen erinevatel tasanditel arutanud kutseaasta jātukumise vōimalikkust. Hetkel on plaan, et uus kutseaasta toimub 2021.-2022. ō-a, loodame saada sellele ka riiklikku toetust, praegune kutseaasta toimus Tartu Ūlikooli omavahenditest.

Stipendiumiperioodi jooksul sai palju kohtunud erinevate koolipsühholoogidega, vahetatud ideid ja kogemusi. Pea kõikidel kohtumistel on olnud arutelu all valus teema koolipsühholoogide vähesusest ja sellest, kuidas tagada koolipsühholoogi teenus kõikides Eesti koolides nii, nagu seadus seda nõuab. Praegusel hetkel on see olemas vaid 40% koolides ning seega ei ole tagatud laste vaimse tervise probleemide varajane märkamine ja toetamine esmatasandil. Mitmetelt kohtumistelt käis läbi mõte, et koolipsühholoogi teenus ei ole luksus- ega mugavusteenus, vaid laste tervise ja ellujäämise küsimus, ning täiskasvanute kohustus on see meie lastele tagada. Selle eest olen seisnud praegu ja seisan ka edaspidi.

Viisin läbi koolitusi erinevatele sihtgruppidele – õpilased, tudengid, õpetajad, tugispetsialistid jm spetsialistid, lapsevanemad, vanavanemad. Kaasava hariduse kontekstis last toetades on kõik need sihtgrupid olulised. Samuti sai psühholoogiaalast teavet jagatud mitmel korral meedias. Läbisin ka ise mitmeid täiendkoolitusi, sain uue kogemuse veebinõustamisi ja veebikoolitusi läbi viies.

Kokkuvõttes olen väga tänulik võimaluse eest kasutada haridusstipendiumit. Sellele perioodile jättis oma jälje eriolukord, ent tänu haridusstipendiumile sain kriisi ajal piisavalt tegeleda koolipsühholoogide töö toetamise ja koordineerimisega ning panustada Eesti Koolipsühholoogide Ühingu juhtimisse ja arengusse. Sain aega nii endale kui perele, sain tegeleda enesetäiendusega, lugeda ja reisida, sain sihte seada edasiseks. Aitäh! :)